

Abusadors tecnològics

JOSÉ GARCÍA MONTALVO

Professor del departament d'economia i empresa de la Universitat Pompeu Fabra

Sí. Ho han endevinat. Avui els parlaré una altra vegada de Microsoft i el seu enèsim judici per abús de posició dominant. Aquest cop es tracta de l'acusació de l'empresa RealNetworks, una companyia dedicada a fer software per vídeo i àudio digital. Per entendre millor tots aquests conflictes legals i la tendència de Microsoft, o potser hauríem de dir de Bill Gates, a abusar de la seva posició de domini fins a fer desaparèixer els seus rivals, és interessant remuntar-se als orígens.

L'agost de 1981 es va presentar a so de bombo i platerets l'últim invent d'IBM: un ordinador personal. Paradoxalment, el mateix dia de la presentació a la premsa Apple va contractar un anunci en els grans diaris dels Estats Units donant la benvinguda a IBM al seu mercat. En aquell temps, IBM tenia una quota important del mercat de grans ordinadors, però el mercat d'ordinadors personals estava dominat per Apple.

Uns mesos abans els enginyers d'IBM estaven histèrics. Tenien una màquina que pensaven seria revolucionària, tot i que mai se'n van adonar fins a quin punt, però no tenien el software bàsic

perquè pogués funcionar: un sistema operatiu (SO). Aquest conjunt de programes denominat genèricament SO té per objecte dirigir les operacions bàsiques de l'ordinador: controlar la relació entre l'ordinador i els perifèrics (discos durs, impressores, disquetes, etc.), regir la relació entre el processador i la memòria, controlar la interpretació de les pulsacions en el teclat, etc.

La idea original d'IBM era utilitzar com a sistema operatiu l'anomenat CP/M d'un reputat tecnòleg anomenat Kildall. Es diu que quan els executius d'IBM van anar a casa de Kildall per tancar el tracte aquest va decidir anar-se'n a fer un vol amb el seu avió i deixar-los plantats. A IBM la descaradura li va caure molt malament i es van posar a buscar un sistema operatiu alternatiu. IBM havia contractat amb Gates i Allen, fundadors de Microsoft, perquè els pro-

porcionessin alguns programes com Basic i Fortran. Però sense sistema operatiu cap programa podia funcionar. Després d'una breu negociació IBM va decidir encarregar-los també la programació d'un sistema operatiu per a la seva nova màquina.

El problema era que quedava poc temps per a la presentació i als fundadors de Microsoft l'encàrrec els venia una mica gran. Es comenta que van ser capaços de crear el Basic en tan sols 8 setmanes però un sistema operatiu era molt més complex. Per això Gates va decidir "robar-lo". Sabia que existia una companyia anomenada Seattle Computing que tenia un SO similar al CP/M anomenat QDOS (*quick and dirty operating system*, o sistema operatiu ràpid i brut). Sense dir-li a la companyia qui era el client i fent-hi quatre modificacions, el van vendre a IBM amb el nom de

MS-DOS. Malgrat ser un sistema operatiu molt deficient i no tenir cap de les característiques desitjables d'un bon SO, l'MS-DOS va fer bilionari Gates.

L'episodi dona una idea de les pràctiques que, amb posterioritat, seran la regla en l'estratègia competitiva de l'empresa, fins al punt que els joves programadors de Microsoft van tenir durant molt de temps com a eslògan "DOS no estarà acabat fins que el programa Lotus no pugui funcionar en un ordinador". I ho van aconseguir si es té en compte la quota de mercat actual d'aquest full de càlcul.

Uns anys després d'aquest episodi Seattle Computing, l'empresa propietària originalment del QDOS, va demandar Gates i va guanyar el judici amb l'obtenció d'una compensació d'un milió de dòlars. Els sona?

Això mateix ha passat en molts altres judicis posteriors, però al final Microsoft, fins i tot perdent, ha sortit més fort en el seu domini del mercat mundial de software. Creure que això canviarà en el futur, igual com pensar que la recent sentència antimonopoli canviaria la manera d'actuar de Microsoft, és com seguir creient que els Reis vénen de l'Orient.